

12. Krógvað vinningsbýti

Tá eitt vinnufelag rindar eigara í felagnum pening, sum av røttum er vinningsbýti, men sum felagið og eigarin hava givið annað heiti fyri at koma undir lagaligari skatting, er talan um krógvað vinningsbýti.

Ásett er í § 1, stk. 2 í kapitalvinningskattalógini, at undantikin frípartabrøv og útlutanir, sum fara fram í tí inntøkuári, tá felag verður endaliga avtikið, verður alt tað, sum eitt felag útlutar einum partabrævaeigara, lutahavara o.ø.t roknað sum vinningsbýti.

Eyðkennið fyri at skatta inntøkur hjá vinnufeløgum er, at hesar inntøkur verða tvískattaðar. Fyrst rindar felagið 18% í skatti av sínari skattskyldugu inntøku. Tá slíkt skattað avlop hjá felagnum síðani verður útlutað eigaranum sum vinningsbýti, skal eigarin rinda 35% í vinningsbýtisskatti (avgjaldi) av hesum vinningsbýti.¹ Hetta vísir, at eitt vinnufelag kann ikki draga frá í uppgerðini viðvíkjandi skattskyldugu inntøkuni tað vinningsbýtið, sum tað útlutar eigaranum. Tí verður sagt, at inntøkur hjá einum vinnufelag verða skattaðar tvær ferðir, áðrenn ein einstaklingur, sum eigari, fær ágóðan av teimum. Hetta kann elva til, at felagið og eigarin kunnu hava samanfallandi áhuga í at krógva eina útluting sum rakstrarútreiðslu, sum felagið kann draga frá í uppgerðini viðvíkjandi skattskyldugu inntøkuni, ella at geva eigaranum skattafríar ágóðar, sum ikki elva til samsvarandi skattligar vansar hjá felagnum.

Eitt vinnufelag, sum er sjálvstøðugt skattasubjekt, kann frítt gera bindandi avtalur við sínar eigarar, eins og tað ger við aðrar einstaklingar ella feløg. Men fyri at tryggja, at ásetingarnar, um at alt tað, sum eitt felag útlutar einum eigara, skal verða roknað sum vinningsbýti, verða hildnar, er neyðugt hjá líkningarmyndugleikanum at ansa eftir, at áhugafelagsskapurin millum feløgini og eigararnar ikki elvir til, at partarnir tilætlað leggja til rættis sínámillum avgerðir fyri at sleppa undan hesari tvískatting. Tí er tað galdandi skattarættur, at avtalur millum slíkar partar kunnu líkningarmyndugleikarnir seta til vikis, um so er, at tær eru gjørdar fyri at sleppa undan at tvískatta inntøkur hjá vinnufeløgum.

Møguleikarnir, at vinningsbýti ella útluting til eigararnar kann verða krógvað, eru nógvir. Vinningsbýti kann verða krógvað t.d. sum løn ella tantieme til eigaran, sum ognarsøla til felagið fyri yvirprís, sum ognarkeyp frá felagnum fyri undirprís, við at lata felagið rinda privatar útreiðslur fyri eigaran ella við at lata felagið veita eigara avsláttur.

Avleiðingarnar av tí, at líkningarmyndugleikarnir gera av, at talan er um krógvað vinningsbýti, kunnu vera, at inntøkan hjá felagnum ella hjá avvarðandi eigara verður hækkað, ella at bæði inntøkan hjá felag og eigara verður hækkað.

12.1. Løn ella tantieme til eigaran

Í Føroyum er galdandi ein meginregla um fult frælsi at gera avtalur uttan so, at avtalan gongur ímóti lóg og sóma.

---

¹ Er eigarin vinnufelag, skal tað sum kunnugt rinda 18% í skatti av hesum vinningsbýti, og er eigarin vinnufelag, sum hevur fulla skattskyldu til Føroya, skal tað als ikki rinda vinningsbýtisskatt.

Avtalur millum eitt vinnufelag og eigaran, at eigarin arbeiðir fyri felagið og fær samsýning fyri hetta arbeiði, ganga ikki ímóti lóg. Líkningarvaldið skal tí virða tær avtalar, sum eitt felag og eigari gera um samsýning fyri arbeiðsavrik. Hetta merkir hinvegin ikki, at líkningarvaldið altíð skal góðtaka avtalaðu lønarupphæddina. Er tað so, at stjóri, sum eisini eigur felagið ella er høvuðspartaeigari í felagnum, fær útgoldna eina løn, sum ikki svarar til virðið á tí arbeiði, hann hevur gjørt fyri felagið, kann henda løn ella partur av lønini, verða roknað sum krógvað vinningsbýti.

Avleiðingin, at lønin ella partur av henni verður roknað sum krógvað vinningsbýti, er *fyri felagið*, at tað fær ikki loyvi at draga upphæddina frá sum rakstrarkostnað. Tí hækkar skattskylduga inntøkan hjá felagnum. Avleiðingin *fyri eigaran* er, at skattskylduga lønarinntøkan kann verða minkað ta upphædd, sum verður roknað sum vinningsbýti, men at hann ábyrgist fyri, at skattur verður goldin av vinningsbýtisupphæddini.

Tá líkningarvaldið metir, um lønin til eigaran svarar til virðið á tí arbeiði, hann hevur gjørt fyri felagið, verður samanborið við lønina, sum onnur, sum ikki eru eigarar, fáa fyri meinlíkt arbeiði í sama felag ella hjá øðrum arbeiðsgevarum. Tá mett verður um, um talan er um krógvað vinningsbýti ella ikki, verður t.d. eisini hugt at, um avsett vinningsbýti og aðrar avsetingar hjá felagnum rímiliga forrenta eginpeningin.

Sí t.d. *Landsskattanevndaravgerð j. nr. 6/92*, har líkningarvaldið sýtti at góðkenna eina avseting hjá einum partafelag 626.387,98 kr. til tantieme. Líkningarvaldið metti, at einans 300.000,00 kr. kundu verða góðkendar sum tantieme, og at alt hitt 326.387,98 kr. skuldi verða roknað sum útlutað vinningsbýti. Grundgevingin hjá líkningarvaldinum var, at avsetingin til tantieme ikki stóð í rímiligt mát við rakstrarúrslitið hjá felagnum, og at tantiemið ikki stóð í rímiligt mát við arbeiðsavrik hjá móttakarunum, men heldur varð býtt millum eigarar til teirra ognarlut í felagnum. Harafturat grundaði líkningarvaldið avgerðina á, at avsetingin, sum svaraði til alt rakstraravlopið í árinum, ikki stóð mát við rímiliga forrenting av partapeninginum.

12.2 At selja ognir til felagið fyri yvirprís

Talan er um at selja felagnum ognir fyri yvirprís, tá ein eigari selur felagnum ognir fyri ein prís, sum er hægri enn handilsvirðið. Tað hendir seg, at ein eigari selur felagnum t.d. fastogn ella virðisbrøv fyri ein prís, sum týðiliga er hægri enn marknaðarvirðið. Líkningarvaldið kann í slíkum førum gera av, at yvirprísurin skal verða roknaður sum skattskyldugt vinningsbýti til eigaran.

Avleiðingin fyri felagið kann í slíkum føri verða, at skattliga útveganarvirðið verður lækkað niður á handilsvirðið. At lækka útveganarvirðið soleiðis ávirkar skattliga avskrivningargrundarlagið í felagnum, og kann eisini ávirka uppgerðina viðvíkjandi skattskyldugum vinningi ella tapi hjá felagnum, avhendir tað ognina seinni.

12.3. At keypa ognir frá felagnum fyri undirprís

Talan er um at keypa ognir frá felagnum fyri undirprís, tá felagið selur eigaranum ognir fyri ein prís, sum er lægri enn handilsvirðið. Keypir eigarin t.d. eina fastogn frá felagnum fyri ein prís, sum er væl lægri enn marknaðarvirðið, kann líkningarvaldið gera av, at hesin fyrimunur skal verða roknaður sum krógvað vinningsbýti til eigaran.

Avleiðingin fyri felagið kann í hesum føri verða, at selda ognin verður roknað fyri at vera seld fyri handilsvirðið. Hetta kann hava ávirkan á, um felagið við søluni hevur realiserað ein vinning ella tap og móguliga afturvunnar avskrivningar.

12.4. Felagið rindar privatar útreiðslur fyri eigaran

Í teimum førum, eitt felag í sínum skattaroknskapi hevur bókað sum rakstrarkostnað gjald fyri útreiðslur, sum í roynd og veru eru privatar útreiðslur hjá eigaranum, kann líkningarvaldið gera av, at gjald fyri slíkar útreiðslur skulu verða roknaðar sum krógvað vinningsbýti, sum er útlutað eigaranum.

Sum dømi um slíkar privatar útreiðslur, kunnu verða nevndar útreiðslur til privata ferðing, útreiðslur til privat hátíðarhald, sponsoring til t.d. ítróttarfelag, sum eigarin er formaður fyri o.s.fr. Hevur felagið rindað slíkar útreiðslur fyri *næstu skyldfólk* hjá einum eigara, kunnu tær eisini verða roknaðar sum krógvað vinningsbýti, sum er útlutað eigaranum.

Avleiðingin fyri felagið er, at skattskylduga inntøkan hjá felagnum verður hækkað samsvarandi.

Í *landsskattanevndaravgerð j. nr. 27/1992*, staðfesti nevndin avgerð hjá líkningarvaldinum at sýta einum partafelag at útreiðsluføra rakstrarkostnað til ein persónbil við teirri grundgeving, at koyringin við privatbilinum ikki var neyðug og hevði ikki natúrligt tilknýti fyri at tryggja inntøkuna hjá partafelagnum. Líkningarvaldið vísti á, at tann persónur, sum sambært roknskaparskjølunum hevði kvittað fyri ta størstu bensinnýtsluna, var høvuðspartaeigarin. Talan var tí um, at partafelagið hevði ffgjað útreiðslur til ein bil, sum var felagnum óviðkomandi, men sum hinvegin var komin høvuðspartaeigarinum til góðar. Hesin ágóði varð tí mettur sum krógvað útluting til høvuðspartaeigarin.

Líkningarvaldið vísti í hesum máli á, at talan er um krógvað vinningsbýti ella útlutan, tá:

- 1) ágóði verður fluttur úr felagnum til høvuðspartaeigara,
- 2) áhugafelagsskapur er millum felagið og høvuðspartaeigara, og
- 3) dispositiónin stendst av hesum áhugafelagsskapi.

Í hesum máli eru persónbilaútreiðslurnar bara við í roknskapinum hjá partafelagnum, tí tann ið fær ágóðan, høvuðspartaeigarin, vegna sína avgerandi ávirkan í felagnum, hevur fingið felagið at tikið á seg hesar útreiðslur. Av hesi grund kunnu útreiðslurnar til persónbilin ikki verða drignar frá í roknskapinum hjá felagnum, men skulu verða roknaðar sum krógvað vinningsbýti til høvuðspartaeigarin.

Í *avgerð hjá Landsskattakærunevndini frá 05.10.1999 (mál. nr. 99S01-0013)* hevði skattgjaldari kært um, at líkningarvaldið hevði sett hann í skatt av *ferðum*, sum kona hansara hevði gjørt fyri arbeiðsgevara hansara. Landsskattakærunevndin gav kæraranum viðhald við teirri grundgeving, at konan var við í arbeiðsøringum fyri arbeiðsgevaran hjá manninum.

12.5. Felagið veitir eigaranum avsláttur

Í teimum førum, eitt felag selur eigaranum vørur ella tænastr við einum avsláttari, sum onnur viðskiftafólk ikki fáa, kann líkningarvaldið gera av, at slíkur avsláttur skal verða roknaður sum krógvað vinningsbýti, ið felagið veitir eigaranum. Er tað so, at øll onnur starvsfólk hjá felagnum fáa sama avsláttur, verður avslátturin vanliga ikki roknaður sum krógvað vinningsbýti hjá eigaranum. Í *avgerð frá 16. mai 2018 (mál nr. 17/00137)* staðfesti *Skatta-og avgjaldskærunevndin* avgerð hjá TAKS um at hækka leiguinntøkur hjá smápartafelag frá leigumáli við fosturson hjá eigaranum, ið var mettt sum privat nýtsla og at skatta hana, sum krógvað vinningsbýti.

12.6. Heimild hjá líkningarvaldinum at gera broytingar

Heimildin hjá líkningarvaldinum at gera av, at fyrimumir, sum ein eigari fær frá sínum vinnufelag, skulu verða roknaðir sum krógvað vinningsbýti, ið hann hevur fingið útlutað, er, sum longu nevnt, í § 1, stk. 2 í kapitalvinningskattalógini.

Heimildin at fremja avleiddar broytingar í álíkningini hjá felagnum stendur t.d. í § 31 í skattalógini, sum ásetur, hvørjar útreiðslur kunnu verða roknaðar sum rakstrarkostnaður hjá avvarðandi felag.

Heimildin gongur eisini fram av § 25 í skattalógini og/ella samanhuginum í §§ 25, 29 og 31 í skattalógini.

Ásetingarnar í kunngerð nr. 22 frá 27.01.1993 um minstukrøv til bókhald og roknskap, sum nú eru í lögtingslógini um bókhald, hava eisini sera stóran praktiskan týdning, tá líkningarvaldið skal gera av, um ein skattaroknskapur skal takast til eftirtektar ella ikki. Sí t.d. *avgerð frá 16.06.2004 (mál nr. 03-03-31-7 og 04-02-23-11) hjá Skatta- og avgjaldskærunevndini*, har nevndin ikki góðkendi útreiðslur, tí skattgjaldarin við einum lista, sum hann sjálvur hevði gjørt yvir keyptar vørur og einari vátan frá seljara, ikki á nakran hátt hevði lokið ásetingarnar í kunngerðini um minstukrøv til bókhald og roknskap. Líkningarvaldið vísti serliga á ásetingina í § 11, stk. 4, nr. 2), sum sigur, at skjøl viðvíkjandi keypi og sølu skulu hava upplýsingar um slag, nøgd og upphædd fyri veitingina.

Í *avgerð hjá Skatta- og avgjaldskærunevndini frá 18. juni í 2008 (mál nr. 08-02-23-28)* sigur tann kommunala skattakærunevndin, at kærarin hevur ikki bókað allar tær inntøkur, hann hevur vunnið rætt til sambært síni egnu uppgerð og tók tí undir við líkningarvaldinum, at hann hevði ikki hildið ásetingarnar í kunngerð nr. 22 frá 27. januar í 1993 um minstukrøv til bókhald og roknskap, tá inntøkuuppgerðin varð gjørd.